



Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije  
**SPOROČILO ZA MEDIJE št. 29/22**  
Luxembourg, 22. februar 2022

Sodba v zadevi C-160/20  
Stichting Rookpreventie Jeugd in drugi

**Cigarete s filtrom: metoda, ki jo je ISO določil za določitev najvišjih vrednosti emisij katrana, nikotina in ogljikovega monoksida, na katero napotuje pravo Unije, je veljavna in se lahko uveljavlja zoper proizvajalce cigaret**

*Ker pa ta metoda ni bila objavljena v Uradnem listu Evropske unije, je ni mogoče uveljavljati zoper posameznike na splošno, kot so združenja za varovanje zdravja potrošnikov*

Stichting Rookpreventie Jeugd (fundacija za preprečevanje kajenja med mladimi, Nizozemska) in štirinajst drugih subjektov (v nadaljevanju: tožeče stranke) so julija in avgusta 2018 pri Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (nizozemski organ za varnost hrane in potrošniških proizvodov) vložili predlog za izdajo odredbe. Tožeče stranke so temu organu predlagale, na eni strani, naj zagotovi, da cigarete s filtrom, ki se na Nizozemskem ponujajo potrošnikom, pri predvideni uporabi ne presegajo najvišjih vrednosti emisij katrana, nikotina in ogljikovega monoksida, določenih z Direktivo 2014/40<sup>1</sup>, in na drugi strani, naj proizvajalcem, uvoznikom in distributerjem tobačnih izdelkov odredi, naj s trga umaknejo cigarete s filtrom, ki ne spoštujejo teh vrednosti emisij.

Tožeče stranke so zoper odločbo o zavrnitvi tega predloga pri državnem sekretarju vložile upravno pritožbo. Tožeče stranke so po zavrnitvi te pritožbe pri rechtbank Rotterdam (sodišče v Rotterdamu, Nizozemska) vložile tožbo. Trdile so, da člen 4(1) Direktive 2014/40<sup>2</sup> ne nalaga uporabe določene metode merjenja vrednosti emisij in da je med drugim iz različnih študij razvidno, da bi bilo treba za določitev natančnih vrednosti emisij za cigarete s filtrom pri njihovi predvideni uporabi uporabiti drugo merilno metodo (imenovano „Canadian Intense“).

Sodišče v Rotterdamu je pri Sodišču vložilo predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki se med drugim nanaša na veljavnost člena 4(1) Direktive 2014/40 glede na načelo preglednosti<sup>3</sup>, več določb prava Unije<sup>4</sup> in Okvirno konvencijo Svetovne zdravstvene organizacije za nadzor nad tobakom<sup>5</sup>.

Sodišče je s sodbo, izdano v velikem senatu, potrdilo veljavnost te določbe, pri čemer meni, da je ta med drugim skladna z načeli in določbami prava Unije in mednarodnega prava, na katere se nanaša predlog za sprejetje predhodne odločbe<sup>6</sup>.

<sup>1</sup> Direktiva 2014/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. aprila 2014 o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic o proizvodnji, predstavitvi in prodaji tobačnih in povezanih izdelkov in razveljavitvi Direktive 2001/37/ES (UL 2014, L 127, str. 1). Člen 3(1) te direktive določa najvišje vrednosti emisij katrana, nikotina in ogljikovega monoksida iz cigaret, ki se dajejo na trg ali proizvajajo v državah članicah (v nadaljevanju: najvišje vrednosti emisij, določene z Direktivo 2014/40).

<sup>2</sup> Člen 4(1) Direktive 2014/40 določa: „Emisije katrana, nikotina in ogljikovega monoksida iz cigaret se merijo na osnovi standarda ISO 4387 za katran, standarda ISO 10315 za nikotin in standarda ISO 8454 za ogljikov monoksid. Točnost podatkov za katran, nikotin in ogljikov monoksid se določi v skladu s standardom ISO 8243.“

<sup>3</sup> Določeno v členu 1, drugi odstavek, in členu 10(3) PEU, v členu 15(1) in členu 298(1) PDEU ter v členu 42 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina).

<sup>4</sup> Člen 114(3) in člen 297(1) PDEU, Uredba Sveta (EU) št. 216/2013 z dne 7. marca 2013 o elektronski izdaji *Uradnega lista Evropske unije* (UL 2013, L 69, str. 1) ter člena 24 in 35 Listine.

<sup>5</sup> Okvirna konvencija Svetovne zdravstvene organizacije o nadzoru nad tobakom (v nadaljevanju: FCTC), sklenjena 21. maja 2003 v Ženevi, katere pogodbenice so Evropska unija in njene države članice.

<sup>6</sup> Med drugim člen 5(3) FCTC.

## Presoja Sodišča

Na prvem mestu Sodišče razsoja, da je treba na podlagi člena 4(1) Direktive 2014/40 najvišje vrednosti emisij, ki so s to direktivo določene za cigarete, namenjene dajanju na trg ali proizvedene v državah članicah, izmeriti z uporabo merilnih metod, ki izhajajo iz standardov ISO, na katere napotuje ta določba. Ta direktiva namreč zavezujoče napotuje na te standarde ISO in v njej ni navedena nobena druga merilna metoda.

Na drugem mestu Sodišče najprej analizira veljavnost člena 4(1) Direktive 2014/40 glede na načelo preglednosti. V zvezi s tem opozarja, da ta določba sicer napotuje na standarde ISO, ki niso bili objavljeni v Uradnem listu, vendar ne določa nobene omejitve glede dostopa do teh standardov, vključno s pogojevanjem tega dostopa z vložitvijo prošnje, vložene na podlagi določb o dostopu javnosti do dokumentov evropskih institucij<sup>7</sup>. Dalje, Sodišče glede člena 4(1) Direktive 2014/40 glede na Uredbo št. 216/2013<sup>8</sup> meni, da v skladu s sodno prakso materialne zakonitosti te direktive ni mogoče preučiti glede na to uredbo. Nazadnje, v zvezi z veljavnostjo člena 4(1) Direktive 2014/40 glede na člen 297(1) PDEU<sup>9</sup> v povezavi z načelom pravne varnosti Sodišče poudarja, da ima zakonodajalec Unije ob upoštevanju široke diskrecijske pravice, ki jo ima v okviru izvajanja svojih pristojnosti, kadar je treba sprejeti politične, gospodarske in socialne odločitve ter kadar mora opraviti zapletene presoje in ocene, možnost, da v aktih, ki jih sprejme, napotuje na tehnične standarde, ki jih je določil organ za standardizacijo, kot je Mednarodna organizacija za standardizacijo (ISO).

Vendar Sodišče pojasnjuje, da načelo pravne varnosti zahteva, da je napotilo na take standarde jasno in natančno ter da ima predvidljive učinke, da se lahko zadevne osebe orientirajo v položajih in pravnih razmerjih, ki izhajajo iz pravnega reda Unije. V obravnavanem primeru Sodišče meni, da ker je napotilo iz člena 4(1) Direktive 2014/40 na standarde ISO v skladu s to zahtevo in ker je bila ta direktiva objavljena v Uradnem listu, zgolj okoliščina, da ta določba napotuje na standarde ISO, ki v tej fazi niso bili tako objavljeni, ne more omajati veljavnosti navedene določbe.

Ob tem Sodišče v zvezi z možnostjo uveljavljanja standardov ISO zoper posameznike opozarja, da se v skladu z načelom pravne varnosti ti standardi, ki so z zakonodajnim aktom Unije postali obvezni, zoper posameznike na splošno lahko uveljavljajo le, če so bili objavljeni v Uradnem listu. Ker tako standardi, na katere napotuje člen 4(1) Direktive 2014/40, niso bili objavljeni v Uradnem listu, posamezniki ne morejo poznati metod za merjenje vrednosti emisij, ki jih ta direktiva določa za cigarete. Nasprotno pa Sodišče v zvezi z možnostjo uveljavljanja standardov ISO zoper podjetja poudarja, da ker so ta prek nacionalnih organov za standardizacijo imela dostop do uradne in verodostojne različice standardov, na katere napotuje člen 4(1) Direktive 2014/40, se navedeni standardi lahko uveljavljajo zoper ta podjetja.

Na tretjem mestu Sodišče v zvezi z veljavnostjo člena 4(1) Direktive 2014/40 glede na člen 5(3) FCTC<sup>10</sup> poudarja, da zadnjenavedena določba ne prepoveduje vsakršnega sodelovanja tobačne industrije pri oblikovanju in izvajanju ureditve za nadzor nad tobakom, temveč je njen namen le preprečiti, da bi interesi te industrije vplivali na politike pogodbenic te konvencije glede nadzora nad tobakom. Zato zgolj sodelovanje tobačne industrije pri določanju zadevnih standardov pri ISO ne more omajati veljavnosti člena 4(1) Direktive 2014/40.

Na četrtem mestu Sodišče v zvezi z veljavnostjo člena 4(1) Direktive 2014/40 glede na zahtevo po visoki ravni varovanja zdravja ljudi<sup>11</sup> ter člena 24 in 35 Listine<sup>12</sup> poudarja, da v skladu z ustaljeno sodno prakso veljavnosti te določbe Direktive 2014/40 ni mogoče presojati na podlagi študij, ki jih

<sup>7</sup> Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1049/2001 z dne 30. maja 2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 1, zvezek 3, str. 331).

<sup>8</sup> Uredba (EU) št. 216/2013 med drugim določa pravila za objavo aktov prava Unije v Uradnem listu.

<sup>9</sup> V skladu s to določbo „[se] [z]akonodajni akti [...] objavijo v *Uradnem listu Evropske unije*. Veljati začnejo z dnem, ki je v njih naveden, sicer pa dvajseti dan po objavi.“

<sup>10</sup> Ta člen določa, da pogodbenice pri oblikovanju in uresničevanju svojih javnih zdravstvenih politik glede nadzora nad tobakom ukrepajo v skladu s svojo zakonodajo za zaščito teh politik pred komercialnimi in drugimi pridobljenimi interesi tobačne industrije.

<sup>11</sup> Določena je med drugim v členu 114(3) PDEU.

<sup>12</sup> Člen 24 Listine se nanaša na otrokove pravice. Člen 35 Listine pa se nanaša na varovanje zdravja.

je predložitveno sodišče navedlo v predlogu za sprejetje predhodne odločbe. Te študije so namreč nastale po 3. aprilu 2014, datumu sprejetja te direktive.

Na petem in zadnjem mestu Sodišče pojasnjuje značilnosti, ki jih mora imeti metoda merjenja emisij za cigarete, ki jo je treba uporabiti, da bi se preverilo spoštovanje najvišjih vrednosti emisij, določenih z Direktivo 2014/40, če napotila v členu 4(1) te direktive na standarde ISO ne bi bilo mogoče uveljavljati zoper posameznike. Tako meni, da mora biti ta metoda glede na znanstveni in tehnični razvoj ali mednarodno sprejete standarde ustrezna za merjenje vrednosti emisij, ki se sprostijo ob predvideni uporabi cigarete, in mora kot osnovo upoštevati visoko raven varovanja zdravja ljudi, zlasti mladih. Točnost meritev, doseženih s to metodo, morajo preveriti laboratoriji, ki jih odobrijo in nadzorujejo pristojni organi držav članic iz člena 4(2) Direktive 2014/40. Predložitveno sodišče mora presoditi, ali so metode, ki so bile dejansko uporabljene za merjenje vrednosti emisij, v skladu z Direktivo 2014/40, ne da bi se upošteval člen 4(1) te direktive.

---

**OBVESTILO:** S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

---

*Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.*

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 43032793